

**Program realizacji doradztwa zawodowego,
uwzględniający wewnętrzny system doradztwa
zawodowego(wsdz)**

I LO Głowno

rok szkolny 2024/2025

WSTĘP

Współczesny rynek edukacji i pracy charakteryzuje się ciągłymi zmianami. Młody człowiek musi być przygotowany do funkcjonowania w nowej rzeczywistości, gotowy do podnoszenia swoich kwalifikacji, ustawicznego doskonalenia się, zdobywania nowych umiejętności, planowania ścieżki edukacyjno- zawodowej.

Wybór zawodu nie jest pojedynczym aktem decyzyjnym, zachodzącym w pewnym okresie życia człowieka. Jest to proces ciągły, dynamiczny, przebiegający przez całe jego życie. W procesie tym kładziemy nacisk na: kształtowanie umiejętności samopoznania i samooceny predyspozycji psychofizycznych, przekazywanie uczniom informacji o możliwościach kształcenia na różnych poziomach i etapach rozwoju zawodowego oraz szansach zatrudnienia po ukończeniu nauki i zdobycia zawodu, kształtowanie aktywnej postawy wobec własnej kariery zawodowej, rozwijanie aspiracji edukacyjnych i zawodowych oraz motywowaniu do dalszego kształcenia.

WSDZ określa: założenia, cele, zadania doradcy zawodowego, pedagoga, wychowawców, nauczycieli, formy i metody pracy, obszary i beneficjentów oddziaływania, a także przewidywane efekty i ewaluację.

I. PODSTAWA PRAWNA:

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego. (Dz. U. z 2019 r. poz. 325)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017 r. poz. 1591);
- Rozporządzenie MEN z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. z 2017 r. poz. 703)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1646)

II.ZAŁOŻENIA WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO

W ramach WSDZ prowadzona jest indywidualna i grupowa praca z uczniami, rodzicami i nauczycielami; działania z zakresu doradztwa zawodowego mają charakter planowy i systematyczny realizowane są zgodnie z harmonogramem pracy szkoły; WSDZ ma charakter planowych działań ogółu nauczycieli i koordynowany jest przez wyznaczonego doradcę zawodowego.

II.CELE GŁÓWNE WSDZ:

- Przygotowanie uczniów do wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej.
- Określenie własnych predyspozycji, cech osobowości, temperamentu, zainteresowań, talentów, mocnych stron i umiejętności.
- Przygotowanie uczniów do podejmowania samodzielnych i trafnych wyborów edukacyjno-zawodowych.
- Uświadomienie rodzicom, jak wielkie znaczenie odgrywają w procesie przygotowania dziecka do wyboru jego przyszłej ścieżki edukacyjno-zawodowej.
- Przekazanie informacji rodzicom na temat dziecka w kwestii jego predyspozycji zawodowych, osobowościowych edukacyjnych.

III.CELE SZCZEGÓŁOWE WSDZ:

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego w ramach pracy z uczniami obejmuje:

- Poznawanie siebie,
- Autodiagnozę preferencji i zainteresowań zawodowych ,
- Poznawanie zawodów,
- Doskonalenie umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej i współdziałania,
- Analizę potrzeb rynku pracy i możliwości zatrudnienia na lokalnym, krajowy i międzynarodowym rynku pracy,
- Indywidualną pracę z uczniami, którzy mogą mieć problemy z wyborem szkoły i zawodu,
- Udzielanie informacji edukacyjnej i zawodowej,
- Pomoc w planowaniu rozwoju zawodowego,
- Pomoc w poszerzaniu wiedzy ogólnej i budowaniu kolejnych etapów rozwoju edukacyjno-zawodowego,
- Poruszanie się na rynku pracy,
- Pozyskanie umiejętności redagowania dokumentów aplikacyjnych /CV, list motywacyjny,
- Kształtowanie umiejętności świadomego wyboru i poszukiwania, pracy\Kształtowanie umiejętności planowania dalszego rozwoju edukacyjno-zawodowego i kontynuacji nauki w szkołach wyższych, szkołach policealnych lub w systemie kształcenia ustawicznego, tworzenie multimedialnych centrów informacji z dostępem do Internetu – biblioteka szkolna,
- Organizowanie dni otwartych szkoły /oferta edukacyjna placówki, jej promocja/,
- Organizowanie uczniowskiego wolontariatu,

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego w ramach pracy z rodzicami obejmuje:

- Prezentację założeń pracy informacyjno-doradczej szkoły na rzecz uczniów,
- Zajęcia psychoedukacyjne służące wspomaganie rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych przez ich dzieci – jeśli rodzice wyrażą taką potrzebę,
- Włączanie rodziców, jako przedstawicieli różnych zawodów, do działań informacyjnych szkoły,
- Indywidualną pracę z rodzicami uczniów, którzy mają problemy: zdrowotne, emocjonalne, decyzyjne, intelektualne, rodzinne itp.
-
- Gromadzenie, systematyczną aktualizację i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej
- **Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego w ramach pracy z nauczycielami (Radą Pedagogiczną) obejmuje:**
 - utworzenie i zapewnienie ciągłości działania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zgodnie ze statutem szkoły,
 - określenie priorytetów dotyczących orientacji i informacji zawodowej w ramach programu profilaktyczno- wychowawczego szkoły na każdy rok nauki,
 - realizację działań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej i roli pracownika przez wychowawców na godzinach wychowawczych oraz na innych przedmiotach przez nauczycieli uczących,
 - identyfikację potrzeb i dostosowanie oferty edukacyjnej placówki do zmian,

IV. METODY I FORMY REALIZACJI PROGRAMU:

- Pogadanki, wykłady na godzinach wychowawczych i innych przedmiotach,
- Warsztaty ze specjalistami (Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Powiatowy Urząd Pracy w Głownie, Wydział Zarządzania Uniwersytet Łódzki),
- Lekcje zawodoznawcze,
- Wycieczki do zakładów pracy,
- Spotkania z przedstawicielami zawodów/ absolwentami szkoły,
- Ankiety,
- Indywidualne rozmowy doradcze,
- Udział w programie Akademia Licealisty i poznawanie oferty wydziału Studiów Międzynarodowych i Politologicznych UŁ,
- Udział w zajęciach Uniwersytet zawsze otwarty oraz poznanie oferty edukacyjnej m.in. Wydziału Filozoficzno – Historycznego oraz Prawa i Administracji,
- Udział w webinarach,
- Udział w zajęciach ze specjalistami, przedstawicielami Akademickich Inicjatyw.

V. SZCZEGÓŁOWA REALIZACJA TREŚCI:

- Treści z zakresu doradztwa zawodowego w Liceum Ogólnokształcącym w Głównie realizowane będą przez wszystkich pracowników pedagogicznych, ze szczegółowym podziałem zadań.
- Każdemu poziomowi kształcenia przypisany będzie konkretny moduł kształcenia realizowany na godzinach wychowawczych
- Nauczyciele przedmiotów realizować będą treści doradcze zgodnie z przedmiotowymi programami nauczania (podstawy przedsiębiorczości, wiedza o społeczeństwa, języki obce, inne)

VI.TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA LICEUM

MODUŁ 1 / klasa 1

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- sporządza bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy („portfolio”);
- określa obszary do rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego;
- określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- analizuje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe) w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- określa własny system wartości, w tym wartości związanych z pracą i etyką zawodową.

MODUŁ 2 / klasa 2

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- analizuje informacje o zawodach, kwalifikacjach i stanowiskach pracy oraz możliwościach ich uzyskiwania w kontekście wyborów edukacyjno-zawodowych;

- analizuje informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz funkcjonujących na nim zasadach w kontekście wyborów edukacyjno-zawodowych;
- porównuje formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą oraz analizuje podstawy prawa pracy, w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika;
- konfrontuje własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy;
- określa znaczenie i wskazuje możliwości realizacji różnych form aktywizacji zawodowej;
- sporządza i aktualizuje dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców;
- przygotowuje się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej;
- charakteryzuje przebieg procesu zakładania własnej działalności gospodarczej oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej;
- charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

MODUŁ 3/ klasa 3

Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- sporządza indywidualny plan działania – planuje różne warianty ścieżek edukacyjno-zawodowych na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji na temat rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki własnych decyzji;
- dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i określonymi celami zawodowymi.

MODUŁ 4/ klasa 1, 2, 3 Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- korzysta ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia formalnego, pozaformalnego i nieformalnego;
- określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym;

- analizuje możliwości uzupełniania, poszerzania i uzyskiwania kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji;
- wskazuje możliwości kontynuowania nauki.

VII. REALIZACJA TREŚCI DORADCZYCH NA ZAJĘCIACH DYDAKTYCZNYCH – PRZYKŁADY:

Język polski – m.in.; doskonalenie kompetencji językowych, wprowadzenie w sztukę autoprezentacji, argumentowania; nauka tworzenia różnych form wypowiedzi, ćwiczenie wystąpień publicznych; wprowadzenie w świat kultury; kształtowanie umiejętności pracy w grupach; przybliżenie zawodów humanistycznych: poeta, pisarz, krytyk literacki, aktor, dziennikarz, itp.

Języki obce - m.in.: doskonalenie kompetencji językowych, wprowadzenie w sztukę autoprezentacji, argumentowania; nauka tworzenia różnych form wypowiedzi, ćwiczenie wystąpień publicznych; wprowadzenie słownictwa zawodowego, ćwiczenia symulacyjne; zasady tworzenia dokumentów aplikacyjnych – CV, list motywacyjny; zapoznanie z rynkiem edukacyjnym obowiązującym w innych państwach; kształtowanie umiejętności pracy w grupach; przybliżenie zawodów związanymi z językami obcymi: tłumacz, nauczyciel, itp.;

Matematyka – m.in. zapoznanie ze sposobami wykorzystania matematyki w różnych dziedzinach życia; kształtowanie umiejętności pracy w grupach; przybliżenie zawodów, w których matematyka ma kluczowe znaczenie: matematyk, fizyk, ekonomista, księgowy, geodeta, architekt, itp.;

Fizyka - m.in. zapoznanie ze sposobami wykorzystania fizyki w różnych dziedzinach życia; kształtowanie umiejętności pracy w grupach; przybliżenie zawodów, w których fizyka ma kluczowe znaczenie: fizyk, astronom, elektryk itp.

Informatyka – m.in.: zapoznanie z zasadami tworzenia dokumentów aplikacyjnych, korzystania z poczty elektronicznej, podstawami tworzenia stron internetowych, aplikacji biurowych, itp.; kształtowanie umiejętności pracy w grupach; przybliżenie zawodów informatycznych: informatyk, programista, grafik komputerowy, itp.;

Biologia, chemia,– m.in.: zapoznanie z zasadami BHP i zasadami udzielania pierwszej pomocy, zapoznanie z przeciwwskazaniami do wykonywania niektórych zawodów; kształtowanie umiejętności pracy w grupach; przybliżenie zawodów, w których wiedza z biologii i chemii ma kluczowe znaczenie - np. lekarz, farmaceuta, analityk medyczny, biotechnolog, weterynarz, itp.,

Geografia – m.in.; zapoznanie rynkiem pracy, strukturą zatrudnienia, problemami społecznymi gospodarczymi, zapoznanie ze sposobami wykorzystania wiedzy z geografii w różnych dziedzinach życia kształtowanie umiejętności pracy w grupach, przybliżenie zawodów: geograf, geolog, geodeta, meteorolog, itp.;

Historia, Wiedza o społeczeństwie – m.in.: zapoznanie z rozwojem społecznym i gospodarczym kraju, zapoznanie z prawami i obowiązkami obywateli; rozwijanie umiejętności świadomego uczestnictwa w życiu społecznym, kształtowanie umiejętności pracy w grupach; itp.; przybliżenie zawodów: historyk, archiwista, polityk, prawnik, itp.;

Podstawy przedsiębiorczości – m.in.: zapoznanie z różnymi formami zatrudnienia – jako pracownik, pracodawca, osoba prowadząca działalność gospodarczą, zapoznanie z podstawami prawa pracy, zapoznanie z rynkiem pracy, przygotowanie do wejścia na rynek pracy, zapoznanie z różnymi zawodami; kształtowanie umiejętności pracy w grupach, przybliżenie zawodów z obszaru przedsiębiorczości;

Wychowanie fizyczne – m.in.: kształtowanie umiejętności współdziałania; zapoznanie z zasadami zdrowego stylu życia; przybliżenie zawodów związanych z aktywnością ruchową;

Wiedza o Kulturze – m.in.: wprowadzenie w świat kultury, rozwijanie kreatywności; przybliżenie zawodów artystycznych;

VIII. Plan obowiązkowych zajęć z zakresu doradztwa zawodowego realizowany w wymiarze 10 godzin lekcyjnych w klasie IVa/IVb

Podstawa prawna :

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. poz. 325).

Metody; dyskusja, elementy wykładu, praca zespołowa, praca metodą projektu, wycieczka, konsultacje indywidualne

Instytucje wspierające realizację treści programowych: PPP ,UP, Akademickie Inicjatywy, Biura Karier, Wydział Zarządzania UŁ, ORE, ŁCDN i KP, Obserwatoria Rynku Pracy, Salon Maturzystów

Celem doradztwa zawodowego w szkołach ponadpodstawowych jest przygotowanie uczniów do świadomego i samodzielnego planowania kariery oraz podejmowania i zmian decyzji edukacyjno – zawodowych uwzględniających pogłębianie poznawania samego siebie, analizę informacji na temat rynku pracy i systemu edukacji oraz własnej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych ukierunkowanych na: kontynuowanie kształcenia/wejście i efektywne, samodzielne funkcjonowanie na rynku pracy/mobilność zawodową/uczenie się przez całe życie i uczestnictwo w całożyciowym poradnictwie kariery.

Plan obowiązkowych zajęć w klasie IV w roku szkolnym 2023/2024

TEMATYKA	ODDZIAŁ	TERMIN	OSOBA REALIZUJĄCA
<ul style="list-style-type: none"> • Poznawanie własnych zasobów/ • uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe/Autodiagnoza/ Testy preferencji zawodowych/ • Analiza SWOT 	IVa/IVb	I półrocze	M.Łysio
<ul style="list-style-type: none"> • Świat zawodów/Kompleksowa analiza informacji na temat zawodów/ Mapa Karier i zawody przyszłości 	IVa/IVb	I półrocze	M.Łysio
<ul style="list-style-type: none"> • Trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy oczekiwania pracodawców/ • Autoprezentacja 	IVa/IVb	I półrocze	M.Łysio
<ul style="list-style-type: none"> • Analiza ofert szkolnictwa wyższego pod kątem możliwości dalszego kształcenia/ • Projekt Kariery – plany edukacyjno - zawodowe 	IVa/IVb	I półrocze	M.Łysio
<ul style="list-style-type: none"> • Kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście własnych zasobów 	IVa/IVb	I półrocze	M.Łysio
<ul style="list-style-type: none"> • Struktura systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaszkolnej w Polsce i za granicą 	IVa/IVb	I półrocze	M.Łysio

<ul style="list-style-type: none"> • Obserwatorium Rynku Pracy/ Analiza zasobów/ • Monitoring rynku pracy 	IVa/IVb	I półrocze	M.Łysio
<ul style="list-style-type: none"> • Sporządzanie i aktualizacja dokumentów aplikacyjnych zgodnych z wymaganiami pracodawców 	IVa/IVb	I półrocze	M.Łysio
<ul style="list-style-type: none"> • Zaprezentowanie siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej, 	IVa/IVb	I półrocze	M.Łysio
<ul style="list-style-type: none"> • Aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji/ • Trening umiejętności 	IVa/IVb	I półrocze	M.Łysio

IX. KORZYŚCI WYNIKAJĄCE Z DZIAŁAJĄCEGO WSDZ:

Realnie i efektywnie działający wewnętrzny system doradztwa pozwala realizować następujące cele:

- Przygotowanie młodzieży do wejścia na rynek pracy
- Przygotowanie do samodzielnego i aktywnego kształtowania swojej drogi zawodowej
- Rozwój umiejętności rozpoznawania własnych zasobów osobistych i ich wykorzystywania w kształtowaniu swojej drogi zawodowej,
- Kształcenie nawyków nieustannego planowania przyszłości i konsekwentnego dążenia do realizacji celu,
- Kreowanie postaw aktywnych, przewyciężania bierności
- Wykształcenie umiejętności poszukiwania pracy, prezentowania się na rynku pracy,
- Wykształcenie umiejętności radzenia sobie ze stresem oraz trudnościami adaptacyjnymi a przez to zwiększenie skuteczności pozyskiwania zatrudnienia

X. EWALUACJA WSDZ:

- Ewaluacja odnosi się do wszystkich działań, skierowanych do młodzieży:
- Celem ankiety ewaluacyjnej będzie pozyskanie informacji zwrotnej na temat jakości oferowanej pomocy doradczej w szkole,

- Analizowane będzie również wypełnianie zadań przez osoby odpowiedzialne w formie analiz sprawozdań rocznych.
- Systematyczna ocena efektów pracy, analiza ankiet i opracowanie wyników pozwolą na uzyskanie cennych wskazówek w procesie ulepszania systemu doradztwa zawodowego w Liceum Ogólnokształcącym w Głownie.

XI. LITERATURA:

- Baraniak B., (red.), Współczesne problemy poradnictwa i edukacji zawodowej, IBE, Warszawa 2007.
- Baraniak B., Edukacja w przygotowaniu człowieka do pracy zawodowej, IBE, Warszawa 2008.
- Bogaj A., S.M. Kwiatkowski, (red.), Szkoła a rynek pracy, PWN, Warszawa 2006.
- Czerwińska – Jasiewicz M., Psychologiczne problemy wyboru zawodu, UW, Warszawa 1991..
- Gerlach R., (red.), Pedagogika pracy w perspektywie dyskursu o przyszłości, UKW, Bydgoszcz 2010.
- Gerlach R., (red.), Praca człowieka w XXI wieku Konteksty-wyzwania-zagrozenia, UKW, Bydgoszcz 2008.
- Kania I., Jak towarzyszyć uczniowi w rozwoju społeczno-zawodowym, Difin, Warszawa 2010.
- Kargulowa A., O teorii i praktyce poradnictwa, PWN, Warszawa 2006.
- Kukla D., [red], Komunikacja w doradztwie zawodowym, ITE, Radom 2008.
- Kwiatkowski M.S., Z. Sirojć, (red.), Edukacja dla rynku pracy. Problemy poradnictwa zawodowego, KG OHP, Warszawa 2006.
- Kwiatkowski S. M, Symela K, Standardy kwalifikacji zawodowych. Teoria. Metodologia. Projekty, IBE, Warszawa 2001.
- Leppert R., Z. Melosik, B. Wojtasik (red.), Młodzież wobec (nie)gościnniej przyszłości, DSE TWP, Wrocław 2005.
- Łukasiewicz A., Sołtysińska G., Szkolny doradca zawodowy (projekt), KOWEZiU, Warszawa 2003.
- Nowacki T. W., Zawodoznawstwo, ITE, Radom 1999.
- Parzęcki R., K. Smela, G. Zawadzki, (red.), Orientacja i poradnictwo zawodowe, ITE, Radom 1995.
- Parzęcki R., Plany edukacyjno-zawodowe młodzieży w stadium eksploracji, UMK, Toruń 2004.
- Paszkowska – Rogacz A., Doradztwo zawodowe w systemach szkolnych krajów Unii Europejskiej, KOWEZiU, Warszawa 2001.
- Paszkowska-Rogacz A., Psychologiczne podstawy wyboru zawodu, KOWEZiU, Warszawa 2003.
- Piorunek M., Projektowanie przyszłości edukacyjno-zawodowej w okresie adolescencji, UAM, Poznań 2004.

- Wojtasik B., (red.), Podejmowanie decyzji zawodowych przez młodzież i osoby dorosłe w nowej rzeczywistości społeczno-politycznej, IP UW, ITE Radom, Wrocław 2001.
- Wojtasik B., A. Kargulowa, (red.), Doradca – profesja, pasja, powołanie?, Materiały ze Światowego Kongresu Poradnictwa Zawodowego Warszawa 29-31 maja 2002, Warszawa 2003.
- Wołk Z., Całozyciowe poradnictwo zawodowe, UZ, Zielona Góra 2007.
- Wołk Z., Kultura pracy, etyka i kariera zawodowa, ITE Radom 2009.
- Mapa Karier – Nowoczesne doradztwo zawodowe (Interaktywne narzędzia doradztwa zawodowego w szkole),
- Publikacje z ORE,
-

Koordynator wsdz: Magdalena Łysio